

Posudek rigorózní práce

Dagmar Šimánková, Cech zušlechtovatelů skla v Polevsku a Falknově. Vznik vývoj a činnost. FFUK, Praha 2008, 106 s. + 12 příloh.

Ačkoli řemesla a živnosti představují významnou a zcela nepominutelnou integrální součást dějin hospodářství, z hlediska komplexního pohledu na jednotlivá řemesla, respektive skupiny řemeslných odvětví však stojí spíše na okraji badatelského zájmu historické obce. Většina autorů, kteří se ve svých pracích jednotlivých řemesel, cechů a živností nějakým způsobem dotýká, tak stále vychází především z prací Z. Wintera, B. Mendla. Byť nový komplexní pohled na jednotlivá řemesla či skupiny řemeslných odvětví by byl žádoucí, představuje v této souvislosti jednu z mála výjimek práce M. Čermáka věnovaná olomouckým řemeslům a tamnímu obchodu. O to více pak lze přivítat práci Dagmar Šimánkové. Navíc pokud se týká sklářství, nejedná se v případě autorky o její první práci zaměřenou na tuto problematiku. Předkládaná rigorózní práce jednak volně navazuje na práci bakalářskou, týkající se vývozu sklářského zboží obchodní společností Janke z Nového Boru do Španělska v letech 1766–1773, obhájenou na FFUK v roce 2002, především však podstatným způsobem prohlubuje práci diplomovou, obhájenou s výborným hodnocením v roce 2006.

V předkládané práci autorka vycházela především z pramenů místní proveniencce (uložených ve Státním okresním archivu v České Lípě), které zásadním způsobem obohatila o prameny centrální povahy uložené v Národním archivu. Jednalo se především o prameny uložené v rámci fondu gubernium – commerciale, beze zbytku bylo v dané souvislosti využito písemností uložených ve zdejší sbírce patentů, dále vyhlášky a cirkuláře, které umožnily zařazení tématu do širších obecných souvislostí.

Práce je přehledně logicky rozvržena do sedmi kapitol (včetně úvodu a závěru), časově je vymezena obdobím 17. a 18. století, což je dáno jednak dochovanými prameny, jednak, a to především, obecně podstatně pozdějším ustavením cechů tohoto typu v porovnání k cechům tradičním (zvláště textilním a potravinářským). Po úvodních dvou kapitolách věnovaných exaktnímu přehledu pramenů a literatury následuje vlastní jádro práce, soustředěné v kapitole čtvrté až šesté. První z nich je zaměřena obecněji a je věnována vzniku, vývoji a zániku cechovních organizací na Českolipsku, následuje zevrubný rozbor cechovní legislativy se zřetelem ke sklářství, poté je zařazen rozbor jednotlivých dochovaných cechovních pořádků zušlechtovatelů skla v Chřibské, Polevsku a Falknově a Kamenickém Šenově doplněný jejich vzájemným srovnáním. Práce je pak uzavřena kapitolou zabývající se vlastním vznikem, vývojem a činností cechu zušlechtovatelů skla v Polevsku a Falknově.

Práce vykazuje autorčinu znalost pramenů a literatury vztahujících se k danému tématu, a to jak regionálních, tak i centrální povahy. Autorka výrazným způsobem obohatila dosavadní znalosti týkající se sklářství, beze zbytku splnila v úvodu stanovený cíl s použitím adekvátních metodologických postupů. Práci doporučuji předložit k obhajobě jako práci rigorózní.

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

V Praze dne 9. listopadu 2008